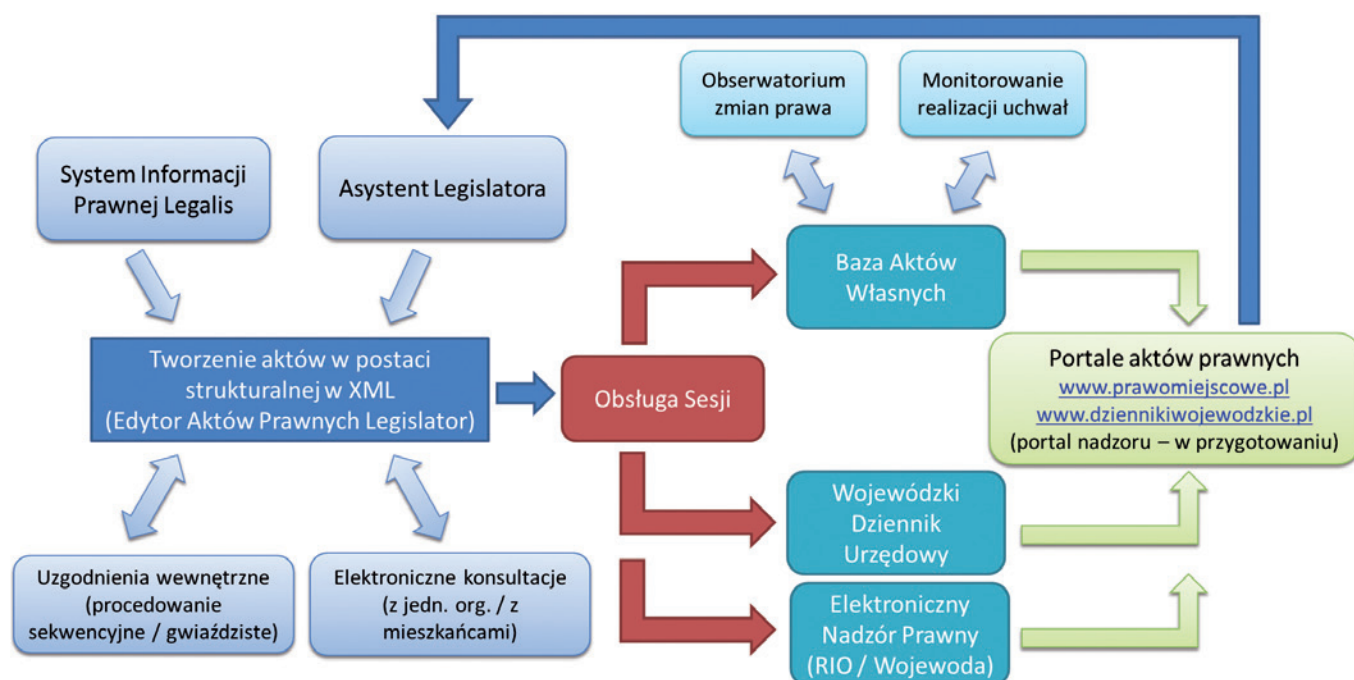


# Elektronizacja samorządowego procesu legislacyjnego w dobie COVID-19. Dostępne narzędzia, praktyka, kluczowe wyzwania

W zakresie Samorządowego Procesu Legislacyjnego (SPL) dostępnych jest szereg powszechnie używanych przez JST narzędzi, które pozwalają na jego realizację w całości w postaci elektronicznej, a na wielu etapach również pracę zdalną. Sam proces najlepiej zobrazuje schemat:



## W SPL możemy wyróżnić kilka głównych etapów:

1. tworzenie aktów prawnych przez JST (w tym wykorzystanie wiedzy o aktach dostępnych na dedykowanych portalach już na etapie pisania projektu – Asystent Legislatora i SIP Legalis);
2. konsultacje aktów prawnych (z mieszkańcami, jednostkami organizacyjnymi, organizacjami pozarządowymi);
3. procedowanie aktów, w tym praca w komisjach i na sesji rady;
4. przekazanie aktów do Dz.Urz./nadzoru prawnego RIO/województwo/udostępnienie w BIP.
5. monitorowanie realizacji aktów/automatyczne sprawdzanie aktualności podstaw prawnych ich wydania.

## Tworzenie projektów aktów prawnych przez JST

W odniesieniu do JST wymóg sporządzania aktów w postaci elektronicznej dotyczy aktów podlegających ogłoszeniu w wojewódzkich dziennikach urzędowych. Akty te sporządza się w postaci strukturalnej w XML i opatruje bezpiecznym podpisem elektronicznym. Samo pisanie aktu, czy to przy użyciu Edytora Aktów Prawnych Legislator, czy przy użyciu innego edytora biurowego,

dla pracownika urzędu jest bardzo podobne. Natomiast niewątpliwą zaletą i przewagą wykorzystania EAP Legislato jest to, że edytor zadba automatycznie zarówno o prawidłowe sformatowanie tekstu, jak i spełnienie innych wymogów wynikających z obowiązujących przepisów prawa.

Ponadto, wykorzystanie EAP Legislato w codziennej pracy przynosi szereg dodatkowych korzyści, w tym:

1. możliwość automatycznego uzyskiwania tekstów ujednoliconych (dla każdego kolejnego aktu zmieniającego) oraz generowania obwieszczeń z tekstem jednolitym;
2. możliwości pisania tekstu w tzw. bezpiecznym trybie śledzenia zmian, który uniemożliwia wprowadzenie jakiegokolwiek nieautoryzowanej zmiany do dokumentu;
3. możliwość pracy nad projektem danego aktu równocześnie nawet przez wiele osób (w trybie tzw. procedowania gwiazdźdźistego);
4. możliwość integracji z posiadanym systemem EZD (bezpłatne biblioteki integracyjne).

Mając na uwadze powyższe korzyści, szereg urzędów wykorzystuje EAP Legislato do tworzenia wszystkich swoich aktów (zarówno uchwał, jak i zarządzeń), nie ograniczając się jedynie

do tych, które podlegają ogłoszeniu w wojewódzkim dzienniku urzędowym.

### **Elektroniczne konsultacje projektów aktów prawnych**

W tej kwestii występują bardzo duże różnice pomiędzy praktyką poszczególnych JST. Część jednostek konsultuje akty w postaci elektronicznej wykorzystując do tego głównie strony BIP i zbierając uwagi przy użyciu poczty elektronicznej. Część ogranicza się do spotkań z mieszkańcami, zbierając uwagi przy okazji dyskusji na temat proponowanych rozwiązań.

ABC PRO w zakresie konsultacji elektronicznych przygotowało dedykowane rozwiązanie, które pozwala na wnoszenie uwag do projektów aktów prawnych w postaci elektronicznej (dedykowany portal eKonsultacje). Pracownikom po stronie urzędu pozwala to m.in. na łatwe i szybkie dokonywanie ocen otrzymanych uwag i propozycji oraz przygotowanie odpowiedzi (wraz ze stosownym raportem zbiorczym), które można automatycznie rozesłać do wszystkich uczestników. W efekcie pracochłonność całego procesu zostaje obniżona w sposób radykalny.

### **Procedowanie uchwał JST – komisje rady, sesja rady**

Do wewnętrznego procedowania aktów (zarówno w urzędzie, jak i z jednostkami organizacyjnymi) z powodzeniem można wykorzystać EAP Legislator oferujący zarówno „bezpieczny tryb śledzenia zmian”, jak i możliwość scalania uwag/propozycji otrzymanych z różnych plików projektu aktu (procedowanie gwiazdźście). Zdalna obsługa posiedzeń komisji oraz sesji rady, oparta o projekty aktów prawnych przygotowane w strukturalnym formacie XML, możliwa jest przy użyciu powszechnie dostępnych narzędzi oferujących zarówno transmisję wideo jak i elektroniczne głosowania.

### **Przekazywanie aktów do nadzoru prawnego wojewody i RIO**

Przekazywanie aktów prawnych w postaci elektronicznej do nadzoru prawnego jest realizowane przez JST dopiero od niedawna i jedynie w województwach, gdzie organy nadzoru dysponują stosownymi rozwiązaniami w tym zakresie (system eNadzór). Obecnie JST przekazują swoje akty w postaci elektronicznej:

- do nadzoru prawnego wojewody: woj. śląskie, wielkopolskie, lubuskie, opolskie;
- do nadzoru prawnego RIO: woj. śląskie, wielkopolskie, lubuskie, łódzkie, kujawsko-pomorskie, pomorskie, podlaskie, mazowieckie.

Elektroniczny nadzór prawny jest kolejnym, bardzo ważnym krokiem na drodze elektronicznej samorządowego procesu legislacyjnego i pociąga za sobą szereg daleko idących konsekwencji, zarówno dla organów nadzoru, jak i samych JST.

Ze strony organów nadzoru mamy do czynienia z całkowitą zmianą sposobu pracy – papier zostaje całkowicie wyeliminowany, a wszystkie akty znajdują się w dedykowanym systemie, w postaci elektronicznej. Pozwala to na znaczące obniżenie pracochłonności procesu nadzoru, przy równoczesnej poprawie jego jakości.

Ponadto, system eNadzór pozwala na przeprowadzanie posiedzeń Kolegium RIO w trybie zdalnym – co wobec ograniczeń w komunikowaniu się ma istotne znaczenie dla zapewnienia ciągłości i efektywności działania RIO.

Analogiczna sytuacja występuje w odniesieniu do nadzoru prawnego wojewody, z tym że w przypadku urzędów wojewódzkich trybem pracy zdalnej obejmowani są poszczególni pracownicy nadzoru prawnego. Ze strony urzędów JST wdrożenie systemu nie wymaga ponoszenia dodatkowych kosztów – akty do nadzoru tworzone są przy użyciu tych samych narzędzi co akty przekazywane celem ogłoszenia w wojewódzkim dzienniku urzędowym. W efekcie nie ma już konieczności drukowania i tradycyjnego wysyłania aktów do nadzoru (oszczędność czasu i pieniędzy), jak również cała korespondencja pomiędzy JST a organem nadzoru (RIO, wojewoda) może być realizowana w formie elektronicznej, co również ma istotny wpływ na szybkość załatwianych spraw.

### **Portale aktów prawnych JST**

Portal [www.dziennikiwojewództwie.pl](http://www.dziennikiwojewództwie.pl) został stworzony głównie z myślą o samorządach, ale również wojewodach wydających dzienniki. Dzięki portalowi samorządy mogą w bardzo szybki i łatwy sposób wyszukiwać rozstrzygnięcia nadzorcze oraz akty prawne innych urzędów w wybranym zakresie, zarówno w ramach swojego województwa, jak i wszystkich pozostałych.

Ponadto, dostęp do treści portalowych jest możliwy bezpośrednio z poziomu EAP Legislator, co stanowi istotne wsparcie merytoryczne już na etapie tworzenia projektu aktu prawnego. Wystarczy, że w treści tworzonego aktu wprowadzone zostaną przepisy podstawy prawnej nowo tworzonego aktu, np. projektu uchwały, a zintegrowany z edytorem „Asystent Legislatora” automatycznie pobierze z portalu informacje o „aktach podobnych” (wydanych w oparciu o takie same przepisy) i wyświetli je użytkownikowi.

Dodatkowo, po zaindeksowaniu przepisów podstawy prawnej w edytorze, co również dzieje się automatycznie, uzyskujemy bezpośredni dostęp do treści przepisów prawa i orzecznictwa związanego z tymi przepisami (dane te są pobierane z SIP Legalis).

Każdy urząd korzystający z EAP Legislator, ma także dostęp do Bazy Aktów Własnych na portalu [www.prawomiejskowe.pl](http://www.prawomiejskowe.pl). W BAW można prowadzić „elektroniczny zbiór aktów prawa miejscowego”, jak również dowolne inne zbiory aktów prawnych stanowiących przez organy JST.

### **Zmiany przepisów i ich wpływ na status obowiązywania aktów stanowiących przez JST**

Częste zmiany prawa zmuszają pracowników urzędów do nieustannego śledzenia, które przepisy zostały zmienione i analizowania, jaki to ma wpływ na status obowiązywania aktów własnych. Zważywszy na dużą liczbę aktów stanowiących przez JST, problem należy uznać za poważny. Tu z pomocą może przyjść Obserwatorium Zmian Prawa – system, którego zadaniem jest automatyczne wyszukanie zmian w przepisach prawnych i dokonywanie, także automatycznie, analizy wpływu tych zmian na status obowiązywania aktów własnych JST. Decyzja o tym, czy w efekcie zmiany stanu prawnego dany akt należy uchylić i wydać w jego miejsce nowy, czy tylko dokonać stosownej nowelizacji, lub zgło pozostawić bez zmian – zawsze jest podejmowana przez pracownika. Niemniej jednak można powiedzieć, że system informatyczny jest w stanie wykonać za niego czynności najbardziej pracochłonne i dostarczyć odpowiedni materiał analityczny. Oczywiście, aby Obserwatorium mogło zadziałać, musi mieć odpowiednie otoczenie, na które składają się m.in.: BAW, EAP Legislator oraz SIP Legalis.

Więcej informacji na temat rozwiązań z zakresu narzędzi do elektronicznej pracy – zapraszamy do odwiedzenia naszej strony [www.abcpro.pl](http://www.abcpro.pl). ■